Winningsplan Tietjerk

15 april 2021

gemeente tytsjerksteradiel

Inhoud

- Huidige situatie
- Winningsplan Tietjerk
- Gevolgen en risico’s
- Rol Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen
- Voorwaarden
- Andere partijen

gemeente | tytsjerksteradiel

Tijdlijn

Winning Tytsjerksteradiel-Rotliegend	vanaf 1974
Winning Tytsjerksteradiel-Vlieland	vanaf 1977
Winning Suawoude	vanaf 1984

NAM zet productie Suawoude op stop	2009
Vermilion neemt productie NAM over	2018
Suawoude krijgt eigen productievolume in Wp Tietjerk	augustus 2019
Vermilion dient nieuw winningsplan Tietjerk bij EZK in	31 juli 2020
Ministerie EZK vraagt gemeenten op advies	3 december 2020
T-diel en Achtk brengen advies uit en informeren raad	25 maart 2021
Winningsplan bekend in de pers	29 maart 2021
Einde looptijd originele gaswinningsplan NAM	21 december 2021
Einde nieuwe winningsplan Tietjerk	31 december 2050

gemeente tytsjerksteradiel

Proces

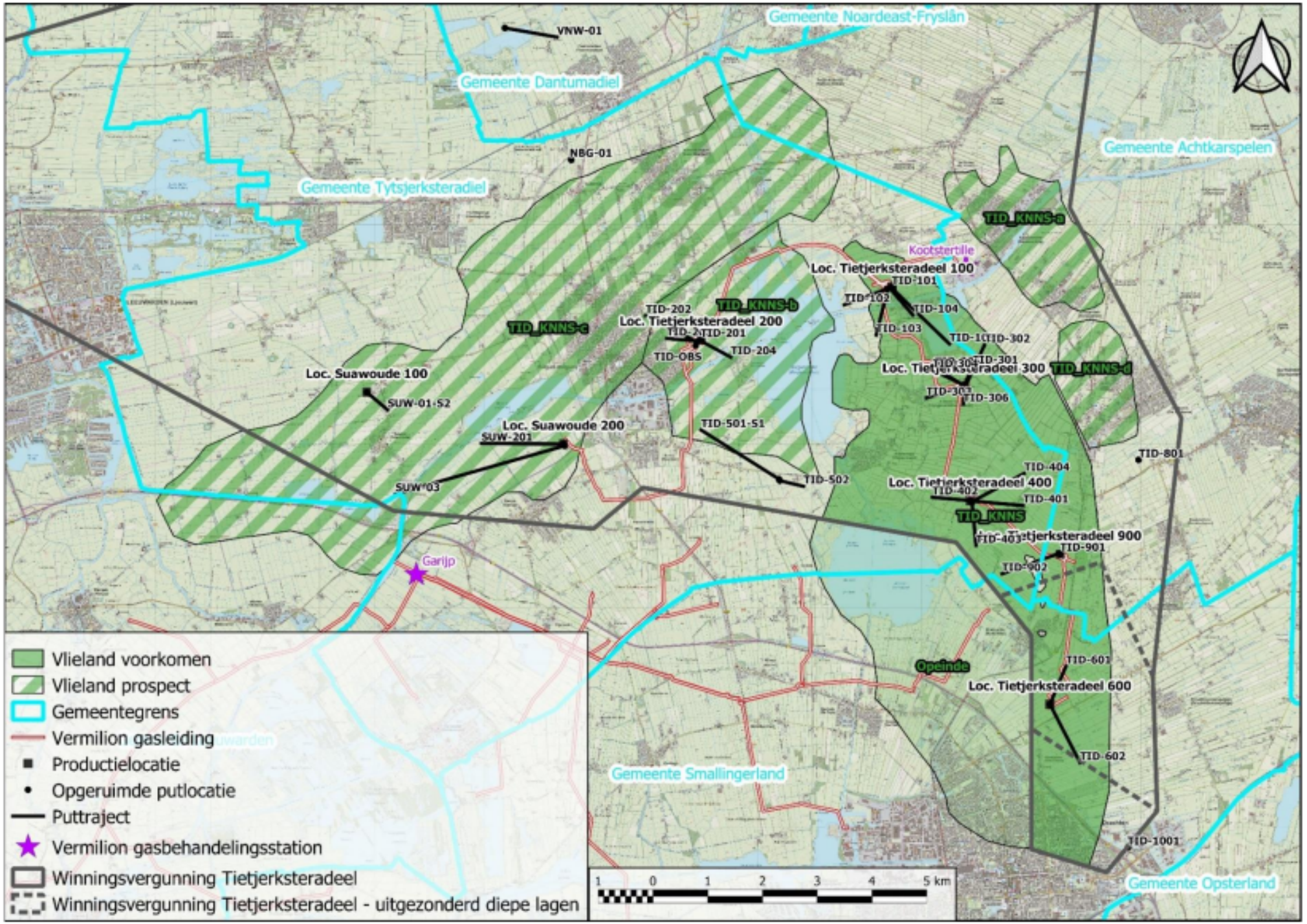
- Gaswinnaar dient winningsplan bij Minister in;
- Minister vraagt o.a. provincie, gemeenten, wetterskip, Sodm, TNO-Age, Tccb om advies;
- Op basis van de adviezen bereidt de minister een ontwerpbesluit voor;
- Het ontwerpbesluit ligt zes weken ter inzage met mogelijkheid van zienswijze;
- Hierna neemt de Minister een definitief besluit met mogelijkheid van beroep

Huidige situatie

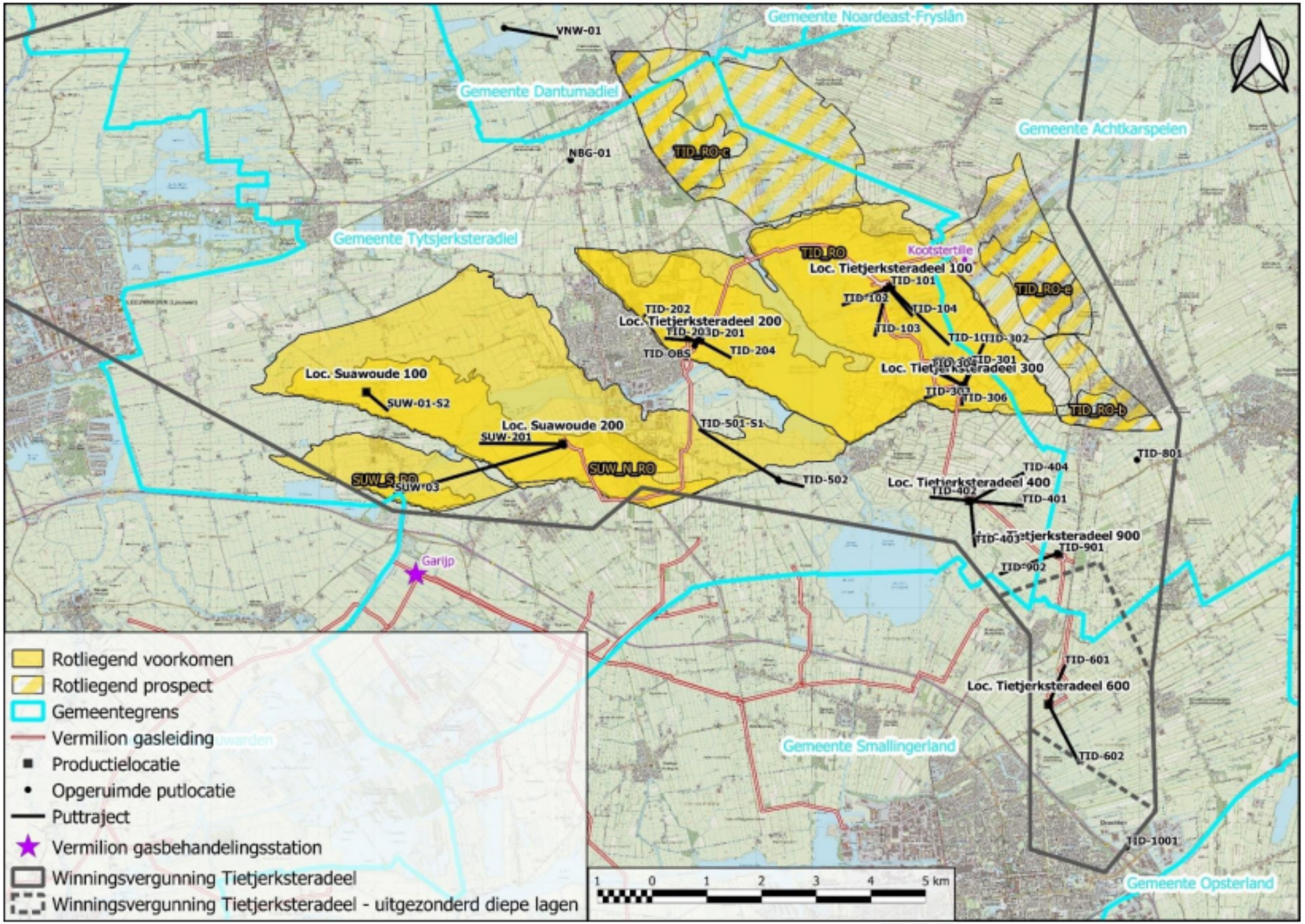
- Gaswinning uit:
  - Tytsjerksteradiel-Rotliegend (in gebruik vanaf 1974)
  - Tytsjerksteradiel-Vlieland (in gebruik vanaf 1977)
  - Suawoude (in gebruik vanaf 1984)
    - Suawoude heeft stilgelegen tussen 2009 en 2019
    - 25 augustus 2019 opnieuw opgenomen in het winningsplan met toestemming tot boren
- Totale productie tot 1 januari 2020 = 31.573 miljoen Nm3
- Met winningsplan Tietjerk komt daarbij tot 2050: 11.572 mln Nm3

Winningsplan Tietjerk

- Ingediend bij het ministerie op 31 juli 2020
- Indiener Vermilion
- Looptijd tot 2050
- Bestaande én nieuwe (deel)voorkomens en prospects aanboren
- 30% extra winning van 11.572 miljoen Nm3 gas
- Eindstand 31 december 2050 = 43.145 miljoen Nm3 gas.
- Omgeving gasvelden Burgum

(Vermilion, 2020)

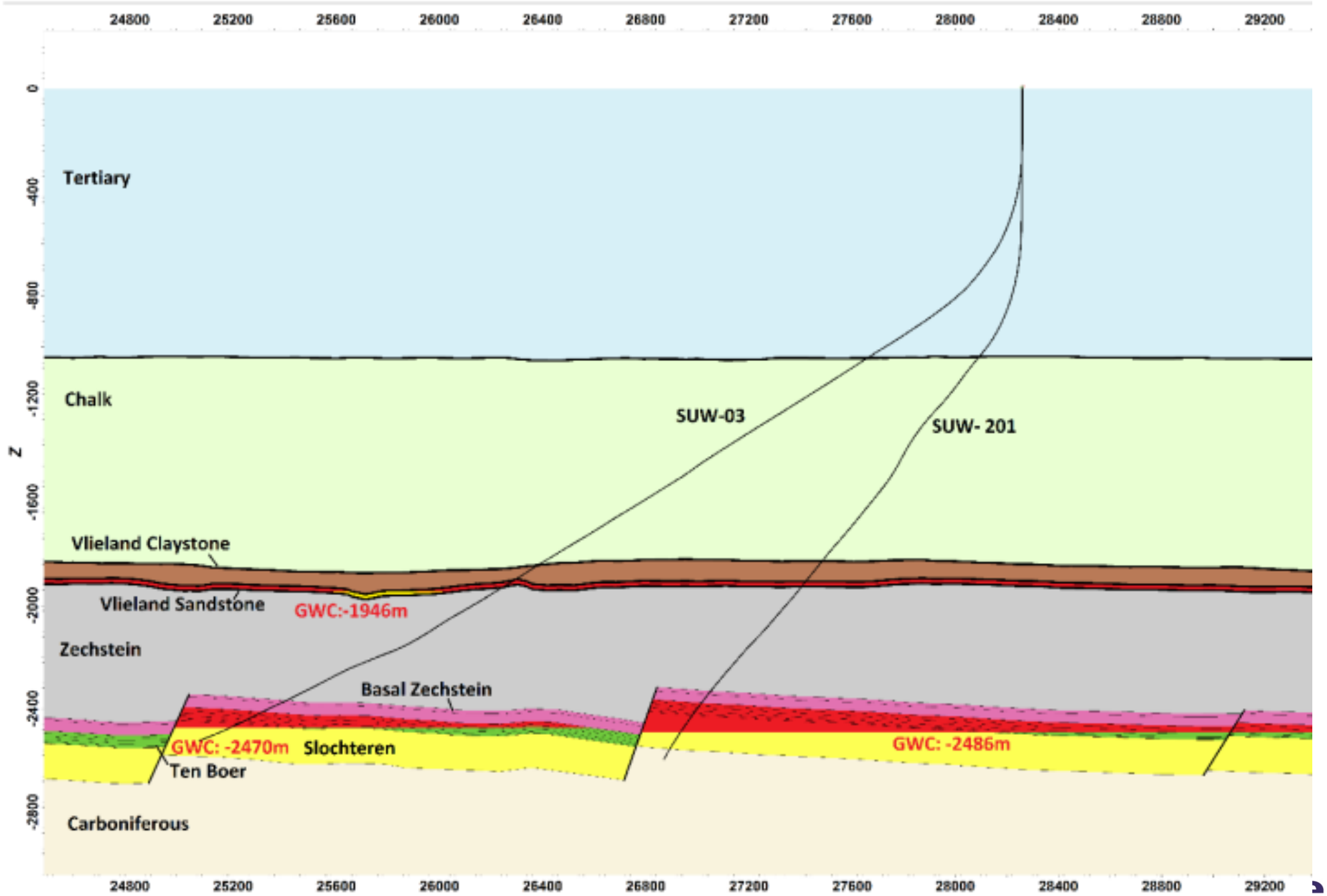
(Vermilion, 2020)

Gevolgen en risico's

- Diepere boringen
- Grotere kans op zwaardere bevingen
- Bodemdaling
- Fracken
- Schade aan gebouwen en infrastructuur
- Schade aan riolering Tytsjerksteradiel

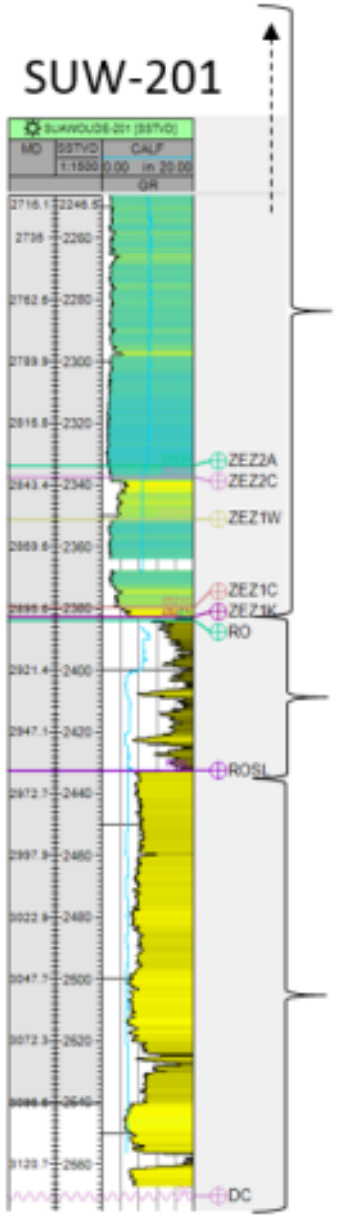
Gevolgen en risico's

- Diepte boringen
  - Gas zit op ongeveer 2km diepte
  - Grotere kans op trillingen
    - Kans op bevingen met een magnitude van maximaal 3.8
    - Volgens Vermilion is die kans kleiner dan 19%
    - Bevingen in Ureterp en Marum ontstonden bij 50% druk afname van het reservoir
    - Bij nieuwe prospects wordt door Vermilion uit voorzorg in dit WP de maximale druk van 140bar aangehouden (50% van oorspronkelijke druk van 284bar)

Geologische doorsnede Suawoude voorkomens op werkelijke verhoudingen (Vermilion, 2020)

SUW-201

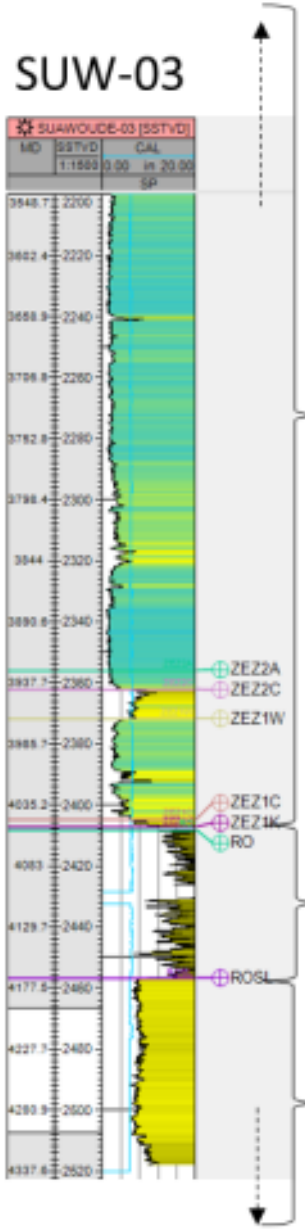

Zechstein evaporiet (afsluitende laag)
± 450m

Ten Boer kleisteen (reservoir)
± 45m

Slochteren zandsteen (reservoir)
± 140m

SUW-03

Zechstein evaporiet (afsluitende laag)
±440m

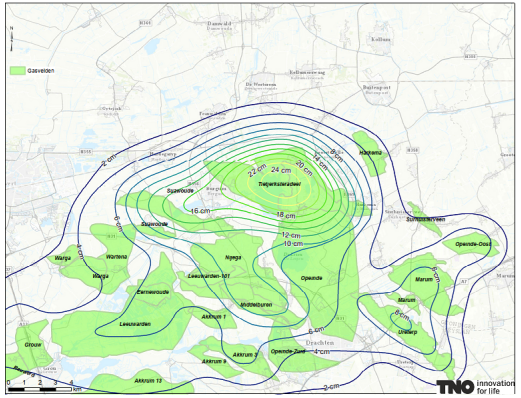
Ten Boer kleisteen (reservoir)
± 40m

Slochteren zandsteen (reservoir)
± 140m; niet helemaal doorboord in put SUW-03

RO = Top Rotliegend
ROSL = Top Rotliegend Slochteren
DC = Erosievlak onderkant Slochteren zandsteen

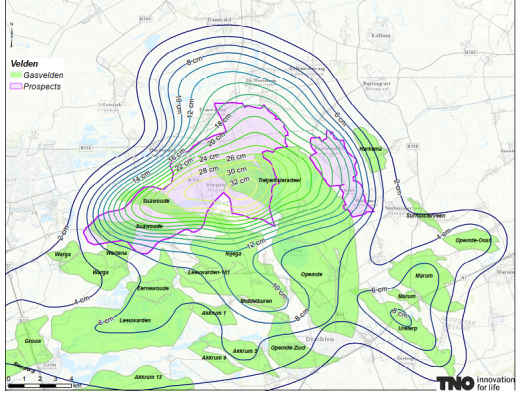
Bodemdaling

- Extra daling van 30%
- Eind 2050 diepste punt op maximaal 32 cm
- Extra daling van 12 cm t.o.v. 1-1-2020
- Uitbreiding dalingskom richting Burgum en Sumar
- Schade aan gebouwen door bodemdaling is volgens experts uitgesloten
  - Bodemdaling komt voor op vlakken per vierkante kilometers

Huidige situatie

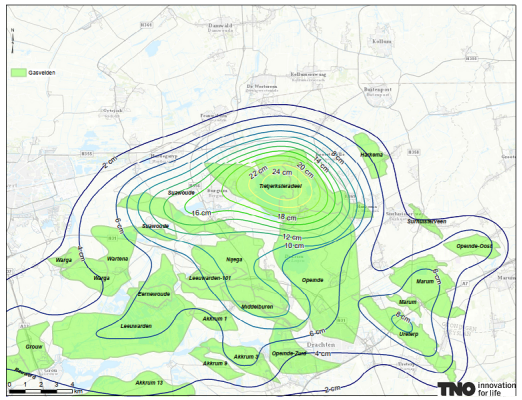
gemeente tytsjerksteradiel

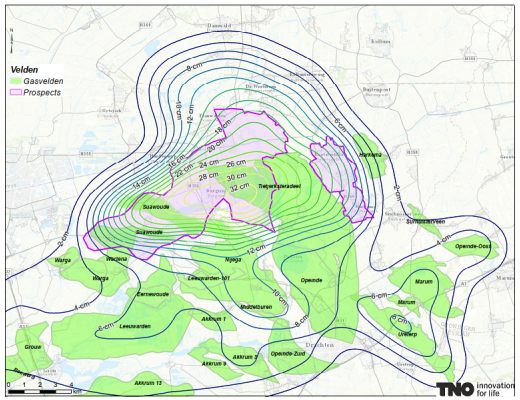

Toekomstige situatie

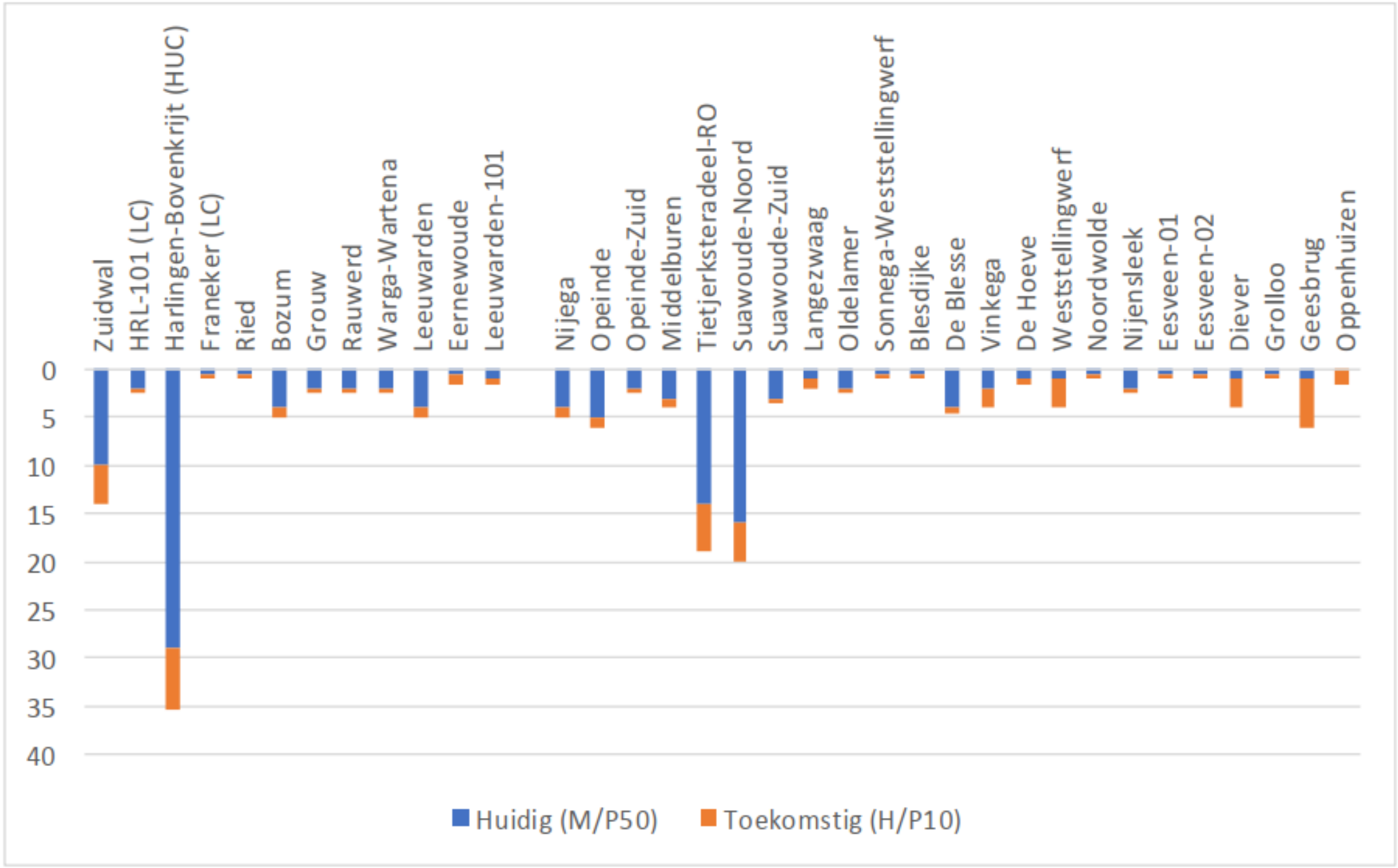
gemeente tytsjerksteradiel

Naast elkaar

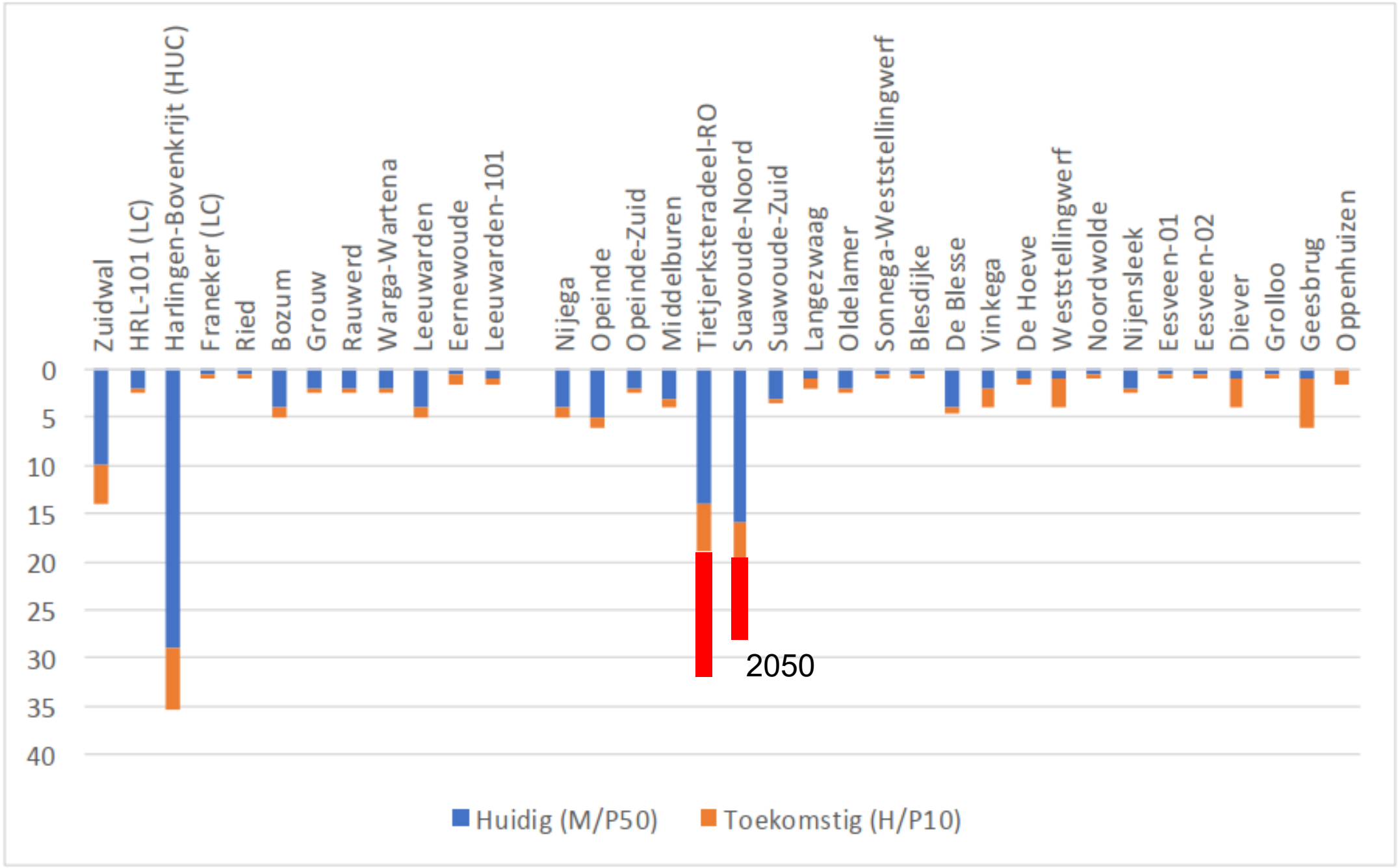

gemeente tytsjerksteradiel

Huidige en uiteindelijke bodemdaling per boorvoorkomen op 31 dec 2021 (Vermilion, 2019)

tytsjerksteradiel

Huidige en uiteindelijke bodemdaling per boorvoorkomen op 31 dec 2021 (Vermilion, 2019)

tytsjerksteradiel

Gevolgen en risico's

- Fracken
  - Onder hoge druk wordt vloeistof via perforaties in het gesteente gebracht
  - Kleine scheuren op 2000 meter diepte
  - Risico op trillingen
  - Risico verontreiniging grondwater
  - Volgens Vermilion geen risico
    - Veel gegevens echter onbekend (vloeistof, druk, hoeveelheid)

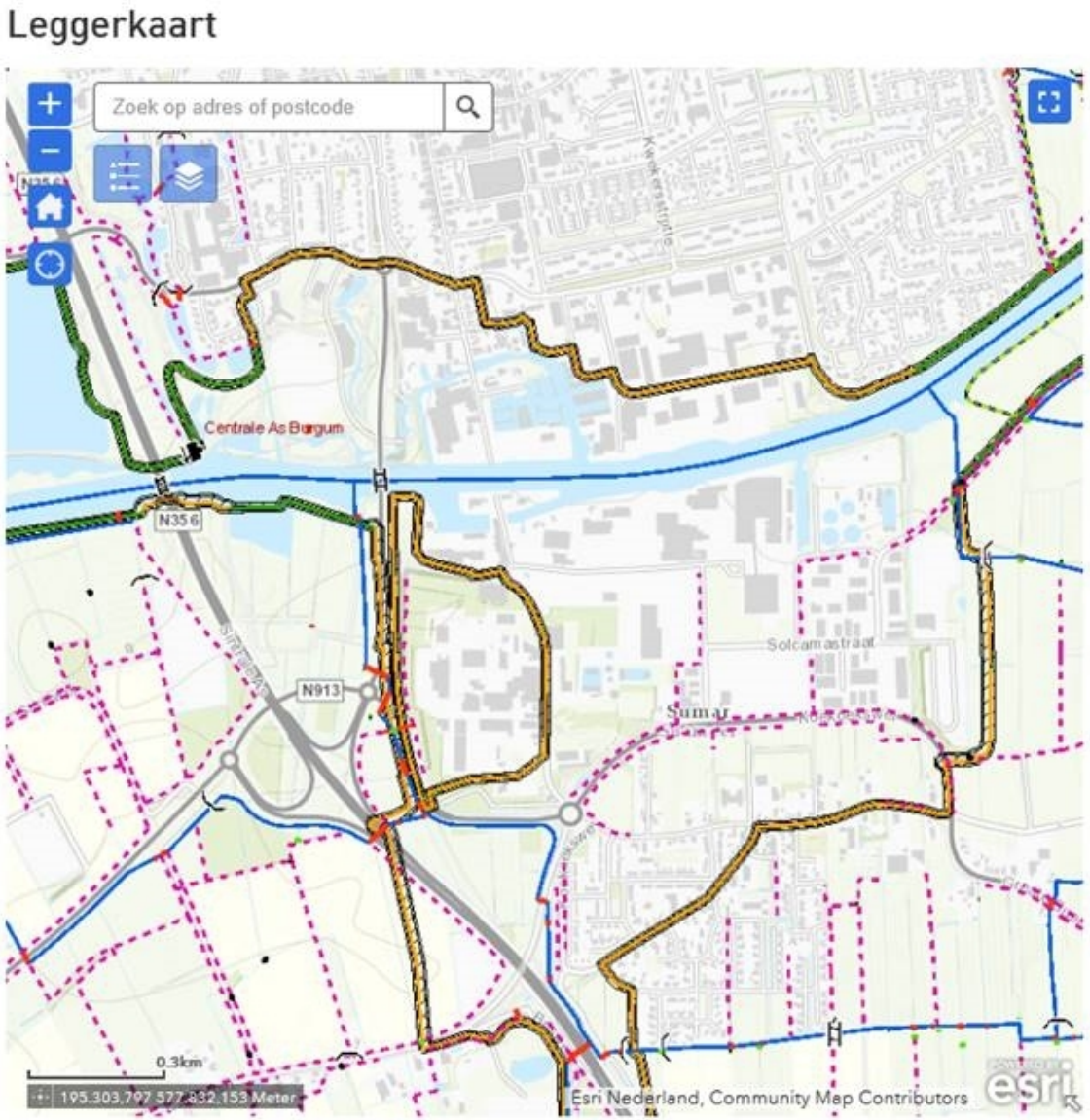
Gevolgen en risico's

- Schade aan gebouwen
- Schade aan kunst en erfgoed
- Schade aan infrastructuur
- Commissie Mijnbouwschade voor melding en afhandeling schade bij burgers en micro- ondernemingen:1 loket, ontzorgen, bindend
- Bodemdalingscommissie voor meldingen en afhandeling schade voor bedrijven en grote instanties

Gevolgen en risico's

- Riolering Tytsjerksteradiel
  - Schade aan het stelsel
  - Afwateringsstelsel zakt onder het boezempeil
  - Lozing water wordt problematisch
  - Klimaatverandering
  - Grotere risico's op overstromingen van bebouwd gebied bij extreme weersomstandigheden

Leggerkaart

gemeente tytsjerksteradiel

Rol van Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen

- Adviserende rol
- Informeren over lopend proces tot nu toe
- 25 maart 2021 adviezen uitgebracht beide gemeentes
- T.a.v. minister van Economische Zaken en Milieu
- Advies: niet instemmen met dit winningsplan

gemeente | tytsjerksteradiel

Andere partijen

- Adviezen andere gemeentes in winningsgebied (negatief advies)
- Wetterskip Fryslân (negatief advies)
- Advies provincie (advies komt nog)
- Advies SODM (advies komt nog)
- Rol Vermilion
  - Informeren Gemeentes en burgers van het verdere proces
  - Financieel verantwoordelijk bij schadeclaims
- Uitspraak nieuwe minister van EZK (besluit komt nog)

Voorwaarden wanneer de minister toch anders besluit

- Staking van de winning bij een beving met een magnitude van 3
- Maximale bodemdaling mag niet toenemen t.o.v. het lopende winningsplan. Ter bescherming van het rioleringssysteem en afwatering op de boezem.
- Er worden géén nieuwe bronnen aangeboord.
- Fracken niet toegestaan.
- Verbeterde monitoring trillingen.
- Monitoring bodemdaling en –trillingen. Direct ingrijpen.
- Gebiedsfonds
- Volledige zekerheid compensatie schade rioleringsnet

gemeente | tytsjerksteradiel

Vragen?

- Contact
  - Johan Kok, jkok@t-diel.nl
  - Elisa Lanting, e.lanting@t-diel.nl

gemeente tytsjerksteradiel